

Ese de dóne ori in septemana:
Joi-a si Duminec'a.

Pretiulu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
" diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
" patrariu de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainatate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
" diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „L u m i n a“ in Aradu, cancelari'a episcopésca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. éra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiulu publicatiuniloru se se anticipe.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

INVITARE DE PRENUMERATIUNE.

la

„LUMIN'A,“

fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica. Organu oficiale alu eparchiei gr. or. aradane.

Cu prim'a Iuliu intramu in alu doilea semestru alu anului 1874; — avisamu deci pre d. d. abonanti a caroru terminu espira cu finea lui Iuliu, se-si renoiésca abonamentulu de timpuriu, ca in cursulu spedarei regulate se nu fimu impedeati.

Condituniile de prenumeratiune sunt totu celea din fruntea foiei.

Totdeodata provocamu pre on. domni si on. comitete parochiali, cari sunt in restantia inca din anulu trecut ori din semestrulu acest'a, se binevoiésca sumele ce da torescu la redactiune a le depurá fora amenare.

Aradu, ⁶/₁₈. Iuliu, 1874.

Redactiunea.

Din Scrierile santului Ioanu Gura de aur.

Nóe omilii despre pocaintia.

Omili'a I.

(candu s'a reintorsu dela tíera in cetate)

(Finea.)

Dupa ce Paveluli-a aretatu acestea dice: ¹²⁾ „si nu mai bine ati plansu?“ Ce vorbesci? Altulu a pecatuitu si eu se plangu? Da, dice elu; càci noi suntemu uniti unulu cu altulu ca si trupulu si medularile. Déca inse la corpu unu petioru numai are vr'o rana, vedemu cà capulu se pléca; si ce este mai demnu de onóre de càtu acest'a? Ci in timpulu lipsei nu cugeta la demnitatea sa. Fà deci si tu asemenea! Pentru aceea si Pavelu indémna a „se bucurá cu cei ce se bucura, si a plange cu cei ce plangu.“ ¹³⁾ Pentru aceea vorbesce si catra Corinteni: „Ci voi nu ati plansu mai bine, ca celu ce a facutu acésta fapta se ésa (sè se ridice) din midiloculu vostru.“ Elu nu dice: „càci nu ati aretatu mai multi zelu,“ ci ce? Voi nu ati plansu fiindcà o bóla comuna si o ciurma a cuprinsu cetatea; ca si candu ar fi disu: Trebue facutu rugatiuni, a-si marturisi pecatulu, trebue facutu plangere, ca acestu morbu sè se estermineze din intréga cetatea. Vedi, ce frica li-a insuflatu? Càci deórace ei au creditu cà reulu l'a atinsu numai pre densulu, si a remasu la elu, pentru aceea ii infrica si li' dice: ¹⁴⁾ Au „nu sciti cà pucinu aluatu, tóta fremantatur'a o dospesce?“ Prin acést'a inse voiesce a dice: Unu reu care te incungiura, cuprinde si celealalte medulari, si voi trebe se ve consultati, cà facia de unu reu

comunu, cum l'ati curá. Deci nu-mi dice: cà elu singuru a pecatuitu, ci cugeta cà pecatulu este o putredine, care cuprinde intregu corpu. Precum la o erumpere de focu aceia a caroru case nu sunt cuprinse de flacare, nu sunt in mai pucina lipsa, si folosescu tóte ca foculu se nu furieze si se nu ajunga casele loru; togmai asia indémna si Paveiu pre Corinteni: E focu, se prevenimu reulu, se stingemu incendiulu, mai nainte de ce a cuprinsu biseric'a „càci déca tu desconsideri pecatulu fiindcà se afla intru unu trupu strainu, asia comiti cea mai mare si grea prostia; fiindcà acel'a este unu membru alu intregului corpu.

3. Cugeta numai la acést'a: cà déca esti lasiu si trandavu, pecatulu te va cuprinde si pre tine. Si déca pentru fratele teu nu voiesci, asia sfiesce-te pentru tine celu pucinu, si sufoca cium'a, previne putredineua si abate flam'a din giuru, carea are se te cuprinda.

Dupa ce a disu aceste si altele, si a demandatu alu dá satanei, apoi in urma adauge: dupa ce s'a indreptatu si s'a intorsu i este de ajunsu, cà a fostu pedepsitu de atátia; aretati deci dragoste catra densulu. ¹⁵⁾ Càci dupa ce elu l'a descriu tuturorú ca unu inimicu comunu si contralucratoriu si dupa ce l'a eschisu din ceta si l'a tãietu de catra corpu, vedi, cauta, cum si-dá ostené'l'a, ca éra se-lu unésca si se-lu impreune cu acel'a. Elu nu dice simplu: „Iubiti-lu“ ci „aretati dragostea vostra catra elu,“ adeca aretati o amicitia firma si neschimbatiósa, care este calda, infocata si ardiatoria, si ur'a de mai nainte o supliniti cu dragostea. — Ce s'a intemplat? spune-mi! Au, nu l'a datu pre elu satanei? Ba datu; dice elu, ci nu ca se remane in manele satanei, ci ca indata se fia eliberatu de puterea lui. Ci precum am amintito, considera, càtu de tare se teme Pavelu de desperare, ca de o puternica arma a diavolului. Càci dupa ce a disu, aretati dragostea vóstra catra elu, adauge: „ca nu cumva unulu, care pentru multa machnire sè se inghitia“ ¹⁶⁾ O'ra dice elu, e in gur'a lupului; dati ca se-lu prevenim, se i o smulgemu mai nainte de ce a inghititu si nimicitu medulariulu dela noi; nai'a e purtata de valuri, dati se alergamu si inainte de ce a suferitu naufragiu se o mantuimu. Càci precum se cufunda o barca candu s'a infuriatu marea si s'a inaltiatu valurile in giuru, togmai asia si sufletulu care giuru impregiuru e plinu de intristare se inadusiesce cu iutiala candu nu are pre nime care se-i tinda man'a. Si precum este salutaru a se intristá peste pecate, togmai asia, intristarea devine stricatiósa déca a trecut mesur'a. Vedi numai càtu de acuratu se esprima Apostolulu, càci elu nu dice: Ca se nu ilu inghitia satan'a,“ ci ce? „Ca se nu fimu cuprinsi de satan'a“ ¹⁷⁾ A cuprinde inse insémna, a poffi dupa lucruri straine. Candu aréta elu apoi cà peccatosulu nu apartiene mai multu satanei si cà prin pocaintia s'a intorsu la ceta lui Cris-

¹²⁾ I. Corint. 5. 2;

¹³⁾ Rom. 12. 12.;

¹⁴⁾ I. Cor. 5. 6.

¹⁵⁾ II. Cor. 2. 6. 8;

¹⁶⁾ Totu acol. v. 7.

¹⁷⁾ II. Cor. 2. 11.

tosu dice: ca se nu fimu cuprinsi de satan'a" pentru-cã de ilu inghite pre elu, a rapitu dela noi unu membru si ié oi'a din turma, deórace prin penitencia a depusu peccatulu. — Fiindcã Paulu a sciutu, ce a facutu satan'a lui Iud'a asia s'a temutu, ca se nu se intemple si aci in togma. Si ce a facutu cu Iud'a? Iud'a s'a càitu preste peccatulu seu: „Pecatuit'am dice elu, fiindcã am vendutu sange nevinovatu.“¹⁸⁾ Satan'a a auditu cuvintele acestea, a cunoscutu cà elu a apucatu pre calea indreptarei, s'a inclinat spre mantuire, — si s'a temutu de întórcere, Domnulu lui este bunu, a disu candu voi'a se-lu tradea, l'a compatimitu si ilu retienù in deosebite moduri. Au nu. cu atãta mai tare ilu va primí déca va face penitencia? Candu a fostu acel'a impetritu (la inima) si cerbicosu, l'a atrasu si chiamatu la sine; cu càtu mai vertosu nu-lu va trage, déca elu si-va schimbã cugetulu si-si va recunósce peccatulu? Cãci pentru aceea a venitu lasandu-lu a se resigni. Ce a facutu asiadara satan'a? L'a infricatu i-a intunecatù sufletulu cu mahniri de totu mari, l'a persecutatu tana l'a adusu la fune si l'a despoiatu atãtu de viétia, càtu si pe propusulu de a face penitencia. Cãci déca ar fi demãsu in viétia ar fi dóbnditu gratia, acést'a ni-o documentéza aceia cari au restignitu pre Isusu. Pentrucã déca acelora cari l'au restignitu, le-a resplicitu cu charu, si pre cruce fiindu insusi s'a rogatu la Tatalu se nu li socotéscã loru acelu mare peccatu: asia este invederatu, cà pre tradatoriulu déca ar fi facutu penitencia sincera, l'ar fi primitu cu tóta mansvetudinea (dulcétia, plãcere mare, amicitate.) Ci nu s'a potutu folosí de acestu remediù, fiindcã a peritu de o machnire pré mare. De acést'a s'a temutu acum si Paulu si a constrinsu pre Corinteni, ca se smulga pre barbatulu din gur'a satanei.

Dara ce se mai vorbescu atãt'a de Corinteni? Petru dupa comuniunea cu misteriale, de trei ori a negatu pre Domnulu, ci plangendu a spelatu totu. Pavelu a fostu unu persecutoru, calumniatoriu si omu alu violentiei; a persecutatu nunumai pre celu restignitu dara si pre adrentii lui; ci s'a càitu si a fostu Apostolu. Fiindcã Ddieu spre iertare numai uuu micu motivu pretinde dela noi, si ni iérta multe peccate. Vi voi aduce inainte si o parabola care vi va aretã acést'a. —

4. Au fostu odata doi frati; acestia se impartira pe ereditatea parintiéscã, unulu dintre ei remase acasa, éra celalaltu prepadì totu ce capétase si-si parasì patri'a càci numai potù suportã rusinea miseriei. — Amintescu parabola acést'a, ca se vedeti cà si peccatele de dupa botezu se iérta, déca numai nu le desconsideramu. Dara eu nu dicu acést'a ca se dau dreptiune spre trandavia, ci ca se rechiamu dela desperare. Pentrucã desperarea ne arunca intru o mãr mare miseria ca trandavi'a. — Acestu fiu este icón'a, ogliind'a acelora, cari au cadiutu dupa botezu. Cumca acésta icón'a representa pre aceia cari au cadiutu dupa botezu resulta deacolo, càci se numesce fiu; càci fora de botezu nu pórtã nime acestu nume. — Elu a locuitu si in cas'a parintiéscã si a primitu tóta partea sa din ereditatea parintiéscã; inainte de botezu inse nu potemu primí nici bunuri parintiesci nici mostenire, de aici se vede chiaru cà prin tóte acestea se insémna statulu credintiosiloru. Ci elu a fostu si frate fetiorului celui bunu; inse fora renascère spirituale nimenea nu póte fi frate unui credintiosu! Dupace cadiuse in miseri'a extrema, ce a disu? „Scula-me-voiu si me voi duce la Tatalu meu.“¹⁹⁾ — Cãci pentru aceea l'a lasatu pre elu Tatalu ca se mérga, si nu l'a impedecatu a trage intru o tíera straina, ca imblanditu se invetie din esperintia ce binefacere (bine) este a remané a casa. Pentrucã nu arare ori lasa Ddieu, ca,

candu nu póte convinge prin cuventu²⁰⁾ se vina invetiatu prin esperintia din un'a fapta implinita. Acést'a a disu-o si catra Iudei. Cãci dupace prin profetii sei a intrebuintiatu nenumerate dogene si nu ii-a potutu convinge si nici ii-a potutu trage la sine, a concesu ca se fie sbiciuitu prin pedepse: „Certu-te-va vicleni'a ta si reutatea ta te va mustrã.“²¹⁾ Elu ar fi aflatu la ei credentia si inainte de ce s'au intemplatú aceste lucruri. Dara fiindcã ei au fostu nebuni, càtu nu au creditu dogenelor si sfaturiloru lui si nu l'au ascultatú ca sè se lasè de rautatile loru: asia a concesu ca se fie certati prin fapte reali, ca éra si se-ii castige.

Dupa ce fiulu ratacitu asiadara, s'a dusu in strainatate si a invetiatu din esperintia, càtu de reu este a parasì cas'a parintéscã, asia éra si s'a intorsu; Tatalu inse nu a tienutu minte vatamarea, ci l'a primitu cu bratiile deschise. Pentru ce? Fiindcã a fostu tata si nu judecatoriu. Apoi s'au facutu jocuri si uspetie si serbatóre si tóta cas'a a fostu plina de bucuria. Ce dici tu? Astfelu de resplicita primesce reutatea? Nu reutatea o omule se resplicitese ci reintórcerea; nu peccatulu ci penitenti'a; nu vatamarea, ci indreptarea. Si inca ce e mai multu: Fratele celu mai betranu s'a maniatu pentru acelea, dara si pre acést'a l'a imblanditu Tatalu cu cuvintele: „Fiule, tu totdeun'a esti cu mine; acést'a inse a fostu pierdutu si s'a aflatu; a fostu mortu si a inviãtu.“²²⁾ Cãci candu se dà tempulu (ocasiunea) de a mantú pre unu pierdutu, opinéza elu, nu e tempulu spre judecata, nici spre o cercetare severa ci numai pentru gratia si indurare. Nici unu medicu nu va fi care, in locu se intinda medicamente bolnavului, se-lu traga la dare de séma pentru viétia neordinata de mai nainte si se-lu pedepséscã. Si chiar déca acést'a aru fi meritatu vre-o pedépsã a fostu certatu de ajunsu in tíera straina. Pentrucã atãtu timpu elu a fostu departatu de noi si a trebuitu se sufera fóme, rusine si lupta cu cea mai extrema miseria. Din care motivu dice: „Pierdutu a fostu si s'a aflatu, mortu si a inviãtu.“ Nu te uitã numai la presente, dice elu, ci cumpanesce si marimea miseriei de mai nainte; pentrucã tu ai unu frate denaintea ochiloru si nu unu strainu. Elu s'a-intorsu la tatalu si acést'a nici de càtu nu póte cugetã la trecutu; elu cugeta numai la aceea mai multu, ce póte se misce si provóce spre compatimire, indurare, iubire si crutiare, cari parintiloru sunt atãtu de proprii. Pentru aceea elu nu vorbesce despre aceea ce elu a facutu, ci despre ce elu a patimitu; nu si-aduce aminte cà elu a spesatu averea fora folosu (a facutu prodigiù) ci la aceea cà elu a avutu a se luptã cu diferite nenorociri.

Cu unu atare zelù, séu dóra si mai mare a caututu si pastoriulu ói'a.²³⁾ Aci vine fiulu singuru acasa, éra acolo pastoriulu se duce spre a o cautã si déca o a aflatu o aduce indereptu si se bucura de ea mai multu decãtu de tóte celalalte cari nu au fostu in periclu. Dara vedi si cum o aduce indereptu: elu nu o biciuesce, ci o ridica pre umere si purtand'o o aduce éra la turma.

Dupace asiadara scimu cà Ddieu nunumai cà nu-si întórcè faci'a dela aceia cari se, intoreu la elu, ci ii primesce togmai asia de cu mare bucuria; ca si pre cei ce i-au remasu fideli; cà nunumai nu-ii pedepsesce, ci din contra pre cei pierduti ii cauta si preste aceia cari ii afla se bucura mai multu decãtu preste cei ce au remasu la locuri

²⁰⁾ Cà Ddieu nu ar póte convinge totu-deun'a este si impiu a dice, ci este a se luã ca unu midilocu prin care vrea se dee mai mare pondu propuestiunei ce voiesce a demustrã. Cà se mai intielege aci prin cuventulu lui Ddieu si s. scriptura, carea nepotendu ea convinge, i dà de subsidiu espernti'a.

²¹⁾ Ierem. 2. 19;

²²⁾ Luc. 15. 31. 32.

²³⁾ Luc. 15. 4. 6;

¹⁸⁾ Mat. 27. 4.

¹⁹⁾ Luc. 15. 18;

sigure: asia nici se desperamu de pecatulu nostru, nici facia cu virtutea se ni inchipuimu prea multu, ci atâtu candu facemu virtute se ne tememu, ca din o incredere pré mare se nu cademu éra, câtu si candu pecatuimu, se facemu penitentia. — Ceea ce am disu la inceputu o dicu si acum, ca adeca aceste ambe ni rapescu mantuirea: atâtu increderea prea mare, candu suntemu in petiôre standu ²⁴⁾ câtu si desperarea candu amu cadiutu. Pentru aceea si dice Pavelu catra cei ce stau, voindu a-i face prevediatori: Celu ce crede că elu stă se ié aminte ca se nu cadia ²⁵⁾ si éra: „Me temu ca nu cumva propoveduindu altora, insumi se me facu netrebnicu.“ ²⁶⁾ Cumca Pavelu a voitu a ridicá pre cei cadiuti si a cugetatu a desceptá unu zelu mai mare in ei, candu scrie Corinteniloru: „Că eu nu trebuie se suferu pēntru multi, cari au pecatuitu si nu a facutu penitentia“ ²⁷⁾ prin care ni aréta că nici aceia cari au pecatuitu merita a-ii deplange, precum nu merita nici aceia cari n'au facutu penitentia. — Profetulu dice catra Iudei: „*Au dōra celu, ce cade nu se scōla si celu ce se abate nu se întorče?*“ ²⁸⁾ Pentru aceea ii dogenesce si Davidu totu pre aceia: „*Astadi, de veti audí glasulu lui se nu ve invertosiatí inimele vōstre, ca intru intaritare.*“ ²⁹⁾ Cătu ce se dice: „astadi“ nu vomu desperá, ci vomu avé buna sperantia catra Ddieu, marea iubirei sale de ómeni, considerandu-o ni vomu pune-o la inima; ne vomu departá de tōta conscientia reutatiōsa, remanandu cu multa promptitudine si cu mare sperantia fideli virtutei, si cu totu zelulu vomu deprinde penitentia ca depunandu aci pecatele nōstre se ne potemu apropiá de divanulu judecatii lui Isusu cu siguritate si confidentia, si se ne facemu partasi Imperatiei ceriului. Cari tōte si tuturoru se nile dee gratia si indurarea Domnului nostru Isusu Cristosu, carui impreuna cu Tatalu si Spiritulu santu i se cavine gloria, puterea si onōrea acum totudeuna si din eternu in eternu. Aminu.

Cuventare

(la serbatōrea santiloru apostoli Petru si Pavelu.)

„*Cununi frumōse pe capetele loru.*“
Ezechil C. XXIII. v. 42.

Candu a venitu Isusu in partile Cesariei lui Filipu a intrebatu pre ucenicii sei cā cine dicu ómenii cā este fiulu omului? éra ei respondiendu indeschilinite pareri, singuru numai Simonu Petru s'a aflu si a disu „tu esti Cristosu fiulu lui Ddieu celui viu“ éra Cristosu i-a disu lui „fericitu esti Simone!“ si eu dicu tie cā „tu esti Petru, si pre acēsta pētra voiu zidi biseric'a mea.“

Asia este iubitorulu crestini, Cristosu insusi a indegetatu necesitatea credintiei firme ca pētr'a, ca se-si pōta zidi oper'a sa mare „sant'a biseric'a sobornicēsa si apostolēsa“ si intru adeveru numai astfeliu, si numai prin credintia firma a santiloru parinti a potutu maic'a nostra biseric'a a-si ajunge scopulu seu, cāci cine in viētia lui a cetitu vr'odata istoria bisericii, a potutu affá cā ea la inceputu éra supusa multoru gōne, si totusi s'a latitu, asia dicendu pre tōta faci'a pamentului, a invinsu tōte pedecile ce se punéu contra desvoltarei sale; suferintiele ce au rabdatu crestini antici pentru cuventulu lui Ddieu suntu atâtu de infioratōrie, incātu aducu in miscare tote simtiemintele; dar suferintiele loru le au resplatitu Ddieu, cā a pusu „*cununi frumōse pre capetele loru*“ cari nici candu nu vor vescedi, si pre cari Biseric'a nōstra le-au pastratu si le va pastrá pentru totudeuna.

²⁴⁾ Statutul pecatuierei.

²⁵⁾ I. Cor. 10. 12;

²⁶⁾ Ib. 9. 27.

²⁷⁾ II. Cor. 12. 21.

²⁸⁾ Erem. 8. 4.;

²⁹⁾ Ps. 94. 8. — asia este in testulu biblicii dara dupa testulu cuventarei Stului „Gura de aur“ ar fi a se traduce in limb'a nōstra acestu conceptu cu: amaratiune. Suntu dese aceste cu alusiune la petrecerea loru prin pustia, dupa ce i-a scosu din Egiptu candu au inceputu a carti. Locurile paralele se afla la Ezech. 17. 2. 7. La Moisa in cartea Num. 14. 22. si in a dōu'a lege: 6. 16.

Acēsta diua Crestiniloru! este diu'a carea crestinetatea o serbēdia intru memori'a celoru doi Apostoli, mai zelosi si inflacarati intru propagarea religiunei lui Cristosu, cari au ostenitu multu pentru latirea luminei intru carea éra dragostea, credintia si cinstirea adeverata alui Ddieu, nu numai ci precumu Cristosu s'a datu pre sine pentru némulu omenescu: intocmai asia, oi astadi mergu la mōrte pentru credintia loru catra Cristosu!

Veniti dar crestiniloru si vedeti ce insemnēdia a se lapadá de tōte pentru Cristosu si a-si luá crucea sa pentru credintia, si affi cu resolutiune pan' la ultim'a resufare! veniti si priviti la acesti doi Apostoli, acaror'a pomenire astadi o sevarsimu.

Candu s'a inaltiatu Cristosu la ceru a promis invetiaceiloru sei, cari remasera plangendu, cā va tramite pre Duchulu santu se-li inpartesiēsa loru darulu seu. Si éta! veni diu'a a diecea dupa inaltiare in care di puterea de susu ii umplū pre toti de Duchulu Santu. Atunci ei fora frica si temere, cu vōce libera si cu indreznēla, binevestira invetiaturile lui Cristosu: incātu preste pucinu timpu „*au esitu vestirea loru in totu pamentulu, si cuvintele loru pana la marginile lumii.*“

Ci precumu a strabatutu acēsta invetiatura totu pamentulu intocmai asia persecutiunile pornite de pagani, acoperira tōta crestinatatea. „*Si veti fi uriti de toti pentru numele meu*“ dice scrip. la Mat. X. v. 22. Da! pre crestini ii-au uritu imparatii necrestini, ii-au uritu ómenii necrestini, ómenii sangelui, ómenii cari n'au vrutu se întielega! Imperatul Nerone pentru ur'a cea mare catra crestini demandá sē se aprinda frunōs'a cetate Rom'a si elu se sui in turnulu Bisericii, ca sē se delectedie in tipele barbatiloru, femeiloru si nevinovatiloru prunci mititei. Nerone, tiranulu imperatu, ucise pre mum'a sa ca se véda locul unde éra elu in pantecele maicii sale; elu ucise multime de crestini pre cari ii bagá de vii in saci rasinati si aprindiendu-ii ii punea in gradina spre iluminarea palatulu seu imperatescu. Aceste tōte si alte multe le au facutu imperatul Nerone, carele voia se stérgea crestinatatea tōta de pre facia teritoriului romanu. Spre ajungerea scopulu elu se otari a prinde antaia pre corifeii „*apostoliloru*“, pre cei mai mari rivnitori ai crestinatatii pre Petru si Pavelu.

Prepusulu nenorocosu veni la scirea crestiniloru; ei dederu sfatu lui Petru ca se fuga dar candu éra la marginea cetatii Rom'a i-s'a aratatu Domnulu cu crucea in mana, si ilu intréba Petru, unde mergi Dōmne? ér Dnulu i respunse: *mergu la Rom'a ca se me restignescu a dōu'a óra.*

Ce va se dica acēsta intemplanē I. A.! nimicu alta decātu voi'a Domnului éra ca Petru se reintōrne, si se suferie mōrte pentru acel'a carele asideria a moritu pentru densulu, dela ce Petru nici candu nu s'a retrasu: si asia reintornandu preste pucinu timpu fi prinsu si pusu in temnitia.

Inse nu se indestuli afurisitul Nerone cu Petru ci prinse si pre Pavelu pentru-cā acest'a increstinise pre soci'a lui nelegiuita.

Intru adeveru trista scena e a vedé pre unu Petru si pre unu Pavelu inchisi acolo, unde suntu lotrii si damoralisatii; insa lumin'a loru strabatū si in intunereculu infricosiatu ce domnia in acēsta temnitia, cāci si aci adapara cu invetiatur'a lui Cristosu pana la 40—50 de ómeni.

Dar acū éra anulu 66 d. Cr. si éra diu'a de 29. Iuniu, diu'a carea infiorá Biserica crestina. Cei doi apostoli arestatii fusera scosi din temnitia, dusi la locul perdariei, unulu intrun'a, altulu in alt'a parte a Cetatii. La port'a Romei si-ieu remasu bunu „*pana la revedere in ceru*“; si éta Petru ajungendu la locul destinat, candu éra se-lu restignēsa ne simtiendu-se elu demnu a mori cum a moritu Cristosu cu capulu in susu spre ceru se rogá a fi restignitu cu „*pitiorele in susu*“. Cātu de constantu a fostu Petru in credintia sa, se vede de aci, cā elu in locu de asi perde curagiulu, séu a desperá, respire asia da liniscitu pentru Cristosu, *incātu nu se cutremurá a cere sē se restignēsa cu pitiorele catra ceru.* —

In cātu pentru S. Pavelu I. A.! elu dupa ce a ajunsu la locul perdariei ca pre unu cive romanu ne fiindu iertatu se-lu spendiure i taiara capulu, care precumu se dice, sari de trei ori in susu, si in locul unde a ajunsu capulu, in aceste sarituri, au resaritu trei isvōre, cari sunt si pana astadi; ér din gramazulu lui curse apa si lapte, si asia se implini scriptur'a, candu dice la I. Corint. c. III. v. 2. „*V'am hranitu cu lapte ér nu cu bucate*“.

Multi pamenteni a moritu eroicesce, dar ei jacu uitati in sinulu pamentulu, si asia dicendu cea mai mare parte a omenimei nu scie despre ei nimicu; insa pe Petru, pre acelu pescariu, carele si-luá crucea sa, si pre Pavelu odata gonitoriulu celu mai ingrozitoriu mai apoi aparatoriulu celu mai mare a crestiniloru, biseric'a nōstra ii serbēza cu santiania in totu anulu.

Se urmamu I. C. si noi lui Petru si Pavelu, acést'a facendu-o, se ii rogamu *pre acesti santi* a carora pomenire astadi o serbam, ca se midilocésca dela Ddeulu prea inaltu charu si indurare némului omenescu, *căci nici mórtea nici viét'a nu ne pôte desparti pre noi de iubira lui Ddiu, carea este intru Isusu Cristosu Domnulu nostru, si intru credinti'a firma legata de pétr'a bisericeii in carea ne amu botezatu. Aminu!*

Ioanu Clór'a
teologu absolutu.

Reflesiune.

Ds. Forrou (langa Beiusiu) la 23. Iun. r. 1874.

In Nrulu 30. a fôiei „Lumin'a“ intr'o corespondintia subscrisa de „Unu beiusianu,“ se descrie alegerea, respective candidarea de protopresviteru in tractulu Beiusiului, intemplata in $\frac{1}{21}$. Iun. a. c.

Cuprinsulu acelei corespondintie me îndemna a reflectá Dlu „unu beiusianu“ la unele pasagie din articlulu seu; si inca cu atât mai vertosu, deórace numitul corespondinte voidu a face onoratului publicu cunoscutu actulu alegerii, in locu a descriá lucrulu obiéptivu, se ocupa mai multu de persóne, si in specia de persón'a mea.

Premitu, că reflesiunea presinta m'am simtitu indatoratu a o face, numai chiar in interesulu reputatiunei mele, — carea nu voiescu se fie stirbita inaintea publicului prin cutare voituri de reu, — si nici decátu pentru a preocupá otarirea Ven. Consistoriu oradanu in meritulu deplinirei oficiului protopopescu de Beiusiu, precum pôte a voitu acést'a scrietoriulu corespondintiei mentionate.

Inainte de tóte, tragu la indoiéla dle „unu beiusianu“, cumca Dta ai esprimá in articululu cestiu opiniunea si convingerea unei parti considerabile a clerului si poporului tractualu, dar' nici chiaru a beiusieniloru, si sum convinsu pe deplinu, că tocmái poporulu din Beiusiu cu exceptiunea loru doi trei nu consimte cu Dta; acést'a o credu eu si despre inteliginti'a din tractu si credinti'a mea cu atât pare a fi mai intemeiata, cu câtu la actulu alegerii séu mai bine candidarii aderinti'a membriloru sinodali catra persón'a mea a fostu generala fiindu candidat cu un'a maioritate de 42 voturi, ér 15 voturi s'au inpartitu intre cei doi recurrenti.

De alta parte te potu asigurá Dle „unu beiusianu,“ că eu chiar la indemnulu inteligintiei nóstre din Beiusiu si tractu am competitu la postulu de protopreotu.

Acuma te intrebú domnulu meu, ce ingrigiri asia mari te au cuprinsu pe Dta pentru rasultatulu alegerii de protopopu? Au nu scii ce dice stat. org. cu privire la alegerea de protopresbiteru in §. 53. „Acei trei individi, cari au intrunitu cele mai multe voturi se presinta Consistoriulu eparch. spre a denumi pre unulu dintre ei,“ prin urmare, noi toti trei recurrentii ca candidati vomu fi presintati Consistoriulu, dar acea nu se pôte scí inainte, că óre intr'adeveru pre mine va cadeá sórtea?

Dice mai departe dlu „unu beiusianu,“ că alegerea (rectius candidarea) s'a faptuitu prin influintiele unoru ómeni condusi de interese particulare, si că maioritatea mea s'a castigatu de asemenea prin influentie esterne si inca cu violarea legii etc; spre demintirea acestoru asertiuni me provocu la intregu sinodulu protopresbiteralu.

In urma, dlu „unu beiusianu“ nechiamatu se face esaminatorulu meu, clasificandu-me de ne energiosu si nedestoinicu.

Me vei iertá dlu meu, dar' trebue se-ti replicu, că aci intr'adeveru ai voitu se preocupi dispusetiunea si sentinti'a Ven. Consistoriu, si cu violintia vrei a-ti arogá dreptulu consistoriulu; dar' se scii că acelasi laudatu consistoriu, pe langa tóta nedestoinici'a mea, in dóue ronduri mi-a incredintiatu conducerea oficiulu protopopescu de Beiusiu, si anume in an. 1866 si acum'a; nu altcumu totu la propunerea Consistoriulu inainte de reorganizarea bisericeii pe pricipiulu sinodalitatii, ér mai tardiu din increderea V. sinodu eparchialu, ca nedestoinicu amu fostu destinsu cu titlulu de asesoru consistorialu. Consistoriulu dupa aceea m'a incredintiatu si cu inspectionarea scóleloru nóstre confesionale din anumite cercuri; acuma, că ce energie si destoinicia am desvoltatu in aceste oficie, séu mai bine disu sarcini, de vre-o 7-8 ani, Consistoriulu ca foru competente pôte judécá mai bine.

Fii liniseitu dle „unu beiusianu,“ căci lucrulu inca nu s'a séversitu si in fine, pôte va reusi dupa placulu Dtale; atunci nu vei avea cauza se te temi de urmarile triste. Fii siguru Domnulu

meu că Consistoriulu nostru fora se caute la interese particulare mai multu se interesé dia de cauzele nóstre bisericesci si scolarie decátu Dta, — apoi trebue se fii convinsu că Dieces'a prin organele sale, respective prin Consistoriu totdeun'a mai bine cunosce decâte ori si cine pe ómenii sei si pe barbatii sei cei meritati.

Vasiliu Papp
parochu in Ds. Forrou, candidat
de protopopu la Beiusiu.

VARIETATI.

— *La cancelari'a consistoriala din Aradu se afla depuse spre vendiare numerose esemplarie ale protocolului siedintieloru sinodului eparchialu ordinariu din anulu curinte 1874. Esemplariulu consta 50. cruceri. Se pôte procurá acestu protocolu séu deadreptulu dela consistoriu, séu pe calea oficielor subalterne diecesane.*

(† Necrologu.) O grea lovitura a sortii ajunse in dilele trecute pre dlu invetiatoriu si profesoru de cantu la teologia, Petru Popoviciu. Mórtea crudela in 25 Iuniu rapí din sinulu familiei sale pre mam'a cea buna, si soci'a sa credintiósá, *Fevronia Popoviciu*, remanendu orfaní o fiica si unu fiu. Imormentarea defunctei s'a ténutu in 25 Iuniu, fiindu petrecutu cortegiulu funebru de tenerimea clericala, preparandiala si de unu publicu numerosu din tóte clasele poporului. *Fia i tierin'a usióva si memori'a eterna!*

CONCURSU.

2

Din mai multe inpedecari intrevenite neputenduse tienea alegerea de preotu in parochi'a vacanta Manereu la terminulu publicatu in fôia Lumin'a Nr. 28 si 29. adeca: in 9 Iuniu a. c.

De nou se escrie concursu pentru indeplinirea acestei parochii cu terminu pe 7 Iuliu a. c. in care di se va tienea si alegerea. — Emolumintele incopiate cu acéta parochie sunt celea publicate in Nr. 28. si 29. ai „Luminei.“

Doritorii de a dobandi acést'a parochia sunt avisati, — recursurile prevediute cu documintele prescise in statutulu organicu ale adresá si trimate subscriului in Buteni.

Manereu 14. Iuniu 1874.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Ioanu Groza** protopresbiterulu Halmagiului si administratoru interimalu alu Buteniloru.

CONCURSU.

3

Pentru indeplinirea postulu invetiatorescu in comuna Pobd'a se deschide concursu pana in 15 Iuliu a. c.

Beneficiile sunt: 1) in bani 120. fl.; 2) pentru un'a mage clisa 40 fl.; 3) $\frac{1}{2}$ mage sare 3 fl.; 4) lumini 10 fundi a 48 cr. — 4 fl. 80. cr.; 5) gráu 60 metie; 6) lemne 2 stengini; 7) paie ori lemne pentru scóla 6 stengini; 8) pamentu pentru sementia 4 jugere; 9) cortelu liberu cu 2 localitati comede, si gredina de legumi. Din aceste are in sa o tertialitate se o dee invetiatoriu-lu Constantinu Brendeiu ca pensie afora de cortelu si lumini. Doritorii de a ocupá acestu postu au a trimate recursurile instruite, scrise cu man'a propria, si stilisate comitetulu parochialu dlui inspectoru cercualu Dr. Vasiciu, in Timisióra. Se mai cere ca competintii se se presinte in un'a din dumineci ori serbatori in faci'a locului si a cantá.

Pobd'a, in 1. Iuniu 1874.

Comitetulu parochialu:

Cu scirea si invoiea mea **Dr. Vasiciu**, inspectore de scóle cercualu.

CONCURSU

1

pentru parochi'a vacanta *Carpesti mari*, Protopresbiteratulu Pomezului; emolumintele sunt urmatórele: pamentu parochialu de 8 cubule; dela tóta cas'a $\frac{1}{2}$ mesura cucurudiu sfermatu si una di de lucru, nrulu caseloru 90. stólele indatinate, cuartiru liberu cu gradina.

Doritorii de a fi alesi la acéta parochie au a-si trimate recursurile sale instruite conformu Stat. Org. la Protopresviterulu tractualu in Rabagani pana in 10 Iulie in care di va fi si alegerea.

Datu in Carpesti mari Iunie 8. 1874.

Comitetulu parochialu

Cu scirea si invoiea mea: **Elie Moga**, Protopresviter. tractualu.